

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 26.05.2025 р. № 4)

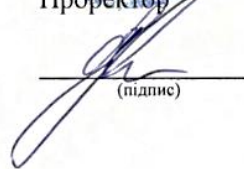
ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА

Наказ від «11» липня 2025 р. № 218

ПОГОДЖЕНО
Проректор

Олена ЧАСНІКОВА

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКИХ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ БІОЛОГІЇ
Й ЕКОЛОГІЇ, ХІМІЇ ТА ІНТЕГРОВАНИХ КУРСІВ
ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ»
для вчителів біології, екології, хімії
та інтегрованих курсів природничої освітньої галузі**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державні стандарти базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12 жовтня 2022 року № 904 та у відповідності до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 29 серпня 2024 року № 1225.

Освітня програма враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р, Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, Державного стандарту профільної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 липня 2025 року № 851, Концептуальних засад реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї), затверджених наказом Міністерства освіти і науки від 10 жовтня 2024 року № 1451, типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти, Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти), Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 та інших нормативно-правових актів.

Мета освітньої програми: розвиток професійних компетентностей вчителів природничої освітньої галузі для ефективної реалізації діяльнісного підходу та формування дослідницьких компетентностей учнів, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти, необхідних для організації освітнього процесу з учнями, відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р, та на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898.

Основні завдання програми:

- ознайомити з теоретичними основами та принципами реалізації діяльнісного підходу в умовах впровадження концепції «Нова українська школа»;
- підготувати до організації освітнього процесу на засадах компетентнісного та діяльнісного підходів;
- ознайомити з методиками та технологіями дослідницької діяльності;
- формувати навички організації дослідницько-пошукової та експериментальної роботи учнів на навчальному занятті;
- розвивати компетентності, необхідні для створення освітнього середовища, що сприяє розвитку особистості учня, ключових компетентностей, критичного мислення, креативності, вмінь практичного і творчого застосування здобутих знань, допомагає правильному вибору подальшого професійного навчання.

Загальні очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку системи освіти;
- концептуальних засад Нової української школи;
- Державних стандартів середньої освіти: ціннісних орієнтирів документів, мети, компетентнісного потенціалу, наскрізних умінь, вимог до результатів навчання здобувачів освіти у природничій, математичній, технологічній освітніх галузях;
- Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти): мети, завдань, шляхів реалізації;
- особливостей організації освітнього процесу на засадах компетентнісного й діяльнісного підходів;

- принципів організації дослідницько-пошукової діяльності учнів, методик проведення експериментальних досліджень;
- принципів академічної свободи вчителя (викладача) та академічної доброчесності.

Уміння:

- організовувати дослідницько-пошукову та проєктну діяльність учнів;
- добирати методи, технології, педагогічні прийоми для формування дослідницьких компетентностей на заняттях предметів природничої освітньої галузі;
- планувати навчальний поступ здобувачів освіти, відслідковувати його;
- формувати і розвивати в учнів ключові компетентності, критичне мислення, творчість, вміння практичного і творчого застосування здобутих знань;
- використовувати методики діяльнісного і проєктного навчання,;
- використовувати безпечне освітнє цифрове середовище для організації освітнього процесу (в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання);
- налагоджувати ефективну комунікацію учасників освітнього процесу, створювати комфортні умови для навчання й розвитку;
- користатися перевагами академічної свободи вчителя та дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- планування й упровадження педагогічної діяльності на засадах дитиноцентризму й педагогіки партнерства;
- пошановування загальнолюдських чеснот: людської гідності, поваги до себе й інших людей, справедливості, взаєморозуміння і взаємоповаги, толерантності, відкритості та соціально-політичних цінностей: свободи, демократії, культурного різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність;
- здатність до емпатії;
- засвоєння нових професійних ролей і функцій, адаптування до умов соціуму, що стрімко змінюється;
- розроблення траєкторії власного професійного розвитку й самовдосконалення;
- визначення відповідності власних професійних компетентностей чинним вимогам;
- поцінювання власних професійних здобутків і здобутків педагогічної спільноти, упровадження кращих освітніх практик.

<i>Розробники програми</i>	<i>Ірина Сотніченко</i> , доцент кафедри природничо-математичної освіти та технологій КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», кандидат педагогічних наук
<i>Найменування програми</i>	Програма підвищення кваліфікації з проблеми «Формування та розвиток дослідницьких компетентностей на заняттях біології й екології, хімії та інтегрованих курсів природничої освітньої галузі»
<i>Мета програми</i>	розвиток професійних компетентностей вчителів природничої освітньої галузі для ефективної реалізації діяльнісного підходу та формування дослідницьких компетентностей учнів
<i>Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника</i>	учителі природничої освітньої галузі закладів загальної середньої освіти

Обсяг програми	4 кредити ЄКТС / 120 год (48 годин – аудиторні, 72 години – керована самостійна робота)
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	<i>Професійні компетентності:</i> А1 Мовно-комунікативна компетентність (А1.1, А1.4); А2 Предметно-методична компетентність (А2.1, А2.2, А2.3, А2.4, А2.5); А3 Інформаційно-цифрова компетентність (А3.1, А3.2, А3.3); Б1 Психологічна компетентність (Б1.1, Б1.2, Б1.3, Б1.4); Б2 Емоційно-етична компетентність (Б2.1, Б2.2, Б2.3); Б3 Компетентність педагогічного партнерства (Б3.1, Б3.2, Б3.3); В1 Інклюзивна компетентність (В1.1, В1.2, В1.3); В2 Здоров'язбережувальна компетентність (В2.1, В2.2, В2.3, В2.4); Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2); Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2, Г2.3); Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3); Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2, Д2.3)
Форма підвищення кваліфікації	очно-заочна
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/

Зміст програми

№ з/п	Назва та зміст навчального модуля	Всього годин	Аудиторні			Самостійна робота
			Лекції	Семінари	Практичні	
Модуль І. Філософія освіти ХХІ століття		6	6	-	–	8
1.1.	Педагог в системі компетентнісно орієнтованої освіти	2	2	–	–	
1.2.	Національна ідентичність в історичному вимірі	2	2	–	–	
1.3.	Російсько-українська війна: історичний, геополітичний та економічний аспекти	2	2	–	–	
Модуль ІІ. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти		20	6	-	14	12
2.1.	Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах Нової української школи	2	–	–	2	
2.2.	Профільна освіта: реалізація в новій українській школі	2	2	–	–	
2.3.	Мовленнєвий етикет як складник професійно-педагогічної комунікації педагога	2	2	–	–	
2.4.	Інструменти формування навичок безпеки й здоров’язбереження в учасників освітнього процесу	2	2	–	–	
2.5.	Спецкурс: Психологічний супровід освітнього процесу	6	–	–	6	

2.6.	Спецкурс: Інклюзивна освіта: теорія і практика	6	–	–	6	
Модуль III. Організація освітнього процесу в умовах реалізації компетентнісного та діяльнісного підходів		38	4	6	28	22
Організація освітнього процесу		26	4	6	16	
3.1.	Ціннісно-компетентний та діяльнісний підходи до навчання в НУШ	2	2	–	–	
3.2.	Реалізація діяльнісного підходу в освітньому процесі природничої освітньої галузі	4	2	2	–	
3.3.	Навчання як дослідження на уроках предметів природничої освітньої галузі	4	–	2	2	
3.4.	Організація науково-дослідницької пошукової діяльності учнів на навчальному занятті	2	–	–	2	
3.5.	Конструюємо навчальне заняття з елементами тьюторингу	2	–	–	2	
3.6.	Організація проектної діяльності учнів на уроках предметів природничої освітньої галузі	2	–	–	2	
3.7.	Підготовка до профільного навчання в базовій середній освіті	2	–	2	–	
3.8	Оцінювання результатів дослідницької діяльності учнів. (круглий стіл)	4	–	–	4	
3.9.	Формування дослідницьких компетентностей учнів на заняттях інтегрованих курсів природничої освітньої галузі. (круглий стіл)	4	–	–	4	
Діджиталізація освітнього процесу		6			6	
3.10.	Застосування штучного інтелекту в професійній діяльності учителя природничих предметів.	2	–	–	2	
3.11.	Використання цифрових інструментів для організації дослідницької діяльності учнів на заняттях предметів природничої освітньої галузі.	4	–	–	4	
Сучасні освітні технології		6			6	
3.12.	STEM-освіта: реалізація в освітньому процесі	2	–	–	2	
3.13.	Дизайн-мислення – технологія розвитку дослідницьких компетентностей у здобувачів освіти.	2	–	–	2	
3.14	Моделювання уроку з елементами STEM	2	–	–	2	
Варіативна частина						
3.15.	Реалізація наскрізних змістових ліній «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Здоров'я і безпека»	2	–	–	2	
3.16.	Формування ціннісних екологічних орієнтацій учнів за технологією STEM.	2	–	–	2	
3.17.	Супервізія: інструмент професійної підтримки та розвитку вчителя					
Модуль IV. Діагностико-аналітичний модуль		8		2	6	6
4.1.	Настановне заняття. Вхідне діагностування	2		2		
4.2.	Тематична дискусія «Інноваційні підходи до організації освітнього процесу у профільній школі»	4	–	–	4	
4.3.	Вихідне діагностування	2	–	–	2	
Усього:		72	16	8	48	48

Зміст тем заняття

Модуль I. Філософія освіти XXI століття

1.1. Педагог в системі компетентнісно орієнтованої освіти

Виклики сучасного суспільства системі освіти. Основні принципи освіти XXI століття. Зміна пріоритетів в освітньому процесі від накопичення знань до розвитку життєвих навичок – ключових компетентностей. Вчитель – агент змін: коуч, фасилітатор, тьютор, модератор в індивідуальній освітній траєкторії дитини. Вимоги до педагога Нової української школи.

1.2. Національна ідентичність в історичному вимірі

Лекцію присвячено методичним засадам виконання Закону України "Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності". Цей юридичний акт у багатьох своїх статтях звертається до педагогів, спрямовуючи їхню діяльність на заходи, призначені утвердити національну та громадянську ідентичність, що нині є надзвичайно актуальним. Оскільки автор має 25-літній досвід проведення таких заходів, то лекцію присвячено викладенню методичного досвіду та різноманітних проблем виконання вище вказаного закону.

2.3. Російсько-українська війна: історичний, геополітичний та економічний аспекти

Розглянуто історичні, економічні та геополітичні причини російсько-української війни. Визначено місце війни у теорії світ-систем. Проаналізовано економічні наслідки збройного конфлікту для України та світу. Обговорено цікаві факти та особливості російсько-української війни.

Модуль II. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти

2.1. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах Нової української школи

Основні ідеї та принципи НУШ. Аналіз впливу освітньої реформи НУШ на зміни в педагогічній практиці. Ключові аспекти професійного розвитку в умовах НУШ. Роль педагога у процесі реформування освіти. Визначення інструментів та методів професійного розвитку педагогів. Перспективи професійного розвитку вчителів в контексті НУШ.

2.2. Профільна освіта: реалізація в новій українській школі

Зміна пріоритетів сучасної школи: від предметоцентризму до дитиноцентризму, від процесу навчання до результату навчання, формування компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві. Специфічні функції закладу освіти в умовах реалізації завдань профільної освіти. Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів освіти.

Організація освітнього процесу в академічному ліцеї. Два рівня вивчення освітньої галузі: основний (базовий) і поглиблений (профільний). Гнучкість структурування освітньої та навчальних програм, гнучкий та варіативний зміст освіти. Сучасне освітнє середовище. Академічний ліцей як мотивувальний осередок, який відкриває перед учнівством широкі можливості для особистісного та професійного розвитку.

2.3. Мовленнєвий етикет як складник професійно-педагогічної комунікації педагога

Українській нації споконвіку з притаманними їй рисами-доброзичливістю, чутливістю, гуманізмом, етичною культурою- виробила розвинену систему мовленнєвого етикету-умовних стереотипів спілкування, прагнення до порозуміння, злагоди, гречності. Вроблення у слухачів систему стійких формул спілкування, рекомендованих суспільством для встановлення мовного контакту співрозмовників, підтримання спілкування у виразній тональності відповідно до соціальних ролей і рольових позицій. Основні моменти комунікативних ситуацій: вітання, прощання і побажання, прохання, формула вибачення, подяка, співчуття, комплімент.

2.4. Інструменти формування навичок безпеки й здоров'язбереження в учасників освітнього процесу

Місце та роль освітньої галузі у Державному стандарті базової середньої освіти. Компетентнісний потенціал соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі на рівні базової середньої освіти. Навчальний поступ учнівства за освітніми циклами. Наскрізні змістові лінії (базові знання) та їхня реалізація. Загальний огляд освітньої галузі крізь призму зворотного дизайну планування навчальної діяльності учнівства. Принципи реалізації навчальних курсів освітньої галузі (інтеграція, діяльнісний підхід, особистісно-орієнтоване навчання). Сучасні методи та форми роботи, що сприяють реалізації цілей галузі. Виявлення та подолання освітніх втрат в освітній галузі.

Спецкурс: Психолого-педагогічний супровід освітнього процесу

Особливості психолого-педагогічного супроводу в умовах профільної освіти. Особистісне та професійне самовизначення старшокласників. Мотивація учнів до навчання та адаптації до майбутнього професійного середовища. Методи діагностики та розвитку когнітивних, емоційних та соціальних компетенцій учнів, підтримка їх психічного здоров'я в умовах підвищеного навчального навантаження. Профорієнтація та самовизначення учнівської молоді в умовах сьогодення. Алгоритм роботи з питань профорієнтації.

Спецкурс: Інклюзивна освіта: теорія і практика

Основні принципи, терміни, існуючі виклики, відмінності між медичною і соціальною моделями розуміння інвалідності та пов'язаними з ними двома відмінними процесами – інтеграцією та інклюзією. Інклюзивне навчання в контексті основних міжнародних документів, а також в контексті українського законодавства. Основні переваги інклюзивного навчання для усіх учасників освітнього процесу.

Модуль III. Організація освітнього процесу в умовах реалізації компетентнісного та діяльнісного підходів

3.1. Ціннісно-компетентнісний та діяльнісний підходи до навчання в НУШ

Актуальність компетентнісного та діяльнісного підходів в освіті: переорієнтація процесу навчання на результат якості освіти в діяльнісному вимірі. Перехід від навчання, базованого на передачі знань, до навчання, базованого на формуванні компетентностей. Сутність компетентнісного та діяльнісного підходів, їх реалізація в освітньому процесі профільної школи. Розвиток ключових компетентностей та наскрізних умінь.

3.2. Реалізація діяльнісного підходу в освітньому процесі природничої освітньої галузі

Реалізація діяльнісного підходу в природничій галузі як процес залучення учнів до самостійного пошуку знань через експерименти, дослідження, проекти та групову взаємодію. Дослідницька діяльність – ефективний спосіб залучення учнів до активного, практико орієнтованого навчання. Стратегії успішної реалізації діяльнісного підходу. Приклади застосування діяльнісного підходу під час навчання предметам природничої освітньої галузі.

3.3. Навчання як дослідження на уроках предметів природничої освітньої галузі

Специфічні функції базової середньої освіти в умовах реалізації сучасних завдань освіти. Створення середовища, в якому учні вчаться вчитися. Діяльнісний і дослідницький підходи в НУШ. Рівні мотивації дослідницько-пошукової діяльності учнів. Етапи підготовки до організації дослідницької діяльності учнів. Етапи дослідницько-пошукової діяльності учнів. Модель 5Е.

3.4. Організація науково-дослідницької пошукової діяльності учнів/учениць на навчальному занятті

Організація освітнього процесу на засадах діяльнісного підходу. Навчання як дослідження. Проблемні та дослідницькі методи навчання, практико орієнтоване навчання. Загальна структура дослідницької діяльності. Організація дослідницько-пошукової роботи в процесі самоосвітньої діяльності учнів. Етапи підготовки вчителя до організації науково-дослідницької діяльності старшокласників.

3.5. Конструюємо навчальне заняття з елементами тьюторингу

Знайомство з поняттям тьюторингу та його роллю в сучасній освіті. Відмінності між традиційним навчанням і тьюторським супроводом. Постановка особистісно орієнтованих цілей. Вибір методів і форм роботи з урахуванням індивідуальних потреб учнів. Елементи тьюторингу у занятті. Техніки активного слухання та підтримки рефлексії. Робота з індивідуальними освітніми маршрутами.

3.6. Організація проектної діяльності учнів на уроках предметів природничої освітньої галузі

Метод проектів як один з найперспективніших методів навчання, що долучає учнів до розв'язання проблем, розвиває критичне мислення, формує навички роботи з інформацією, допомагає вирішувати пізнавальні, творчі, життєві проблеми в співпраці. Проект як цільовий акт діяльності, в основі якого – інтереси учня. Мета і завдання проектної технології. Основні вимоги до використання методу проектів в навчанні природничим дисциплінам

3.7. Підготовка до профільного навчання в базовій середній освіті

Система педагогічної, психологічної, інформаційної та організаційної підтримки учнів базової школи, яка сприяє їх самовизначенню. Мета, завдання і зміст підготовки до профільного навчання в базовій середній освіті. Етапи проведення. Структура і форми реалізації. Напрями роботи з підготовки до профільного навчання в базовій середній освіті: інформаційний, психологічний, діяльнісний. Критерії визначення готовності учнів до вибору профілю навчання.

3.8. Оцінювання результатів дослідницької діяльності учнів.

Оцінювання, види оцінювання. Формувальне та підсумкове оцінювання. Мета та інструментарій формувального та підсумкового оцінювання. Організація і проведення формувального та підсумкового оцінювання в профільній школі.

3.9. Формування дослідницьких компетентностей учнів на заняттях інтегрованих курсів природничої освітньої галузі.

Цілісність, неперервність і наступність у досягненні обов'язкових результатів навчання – головна новація організації навчання природничих предметів. Розглядаються сучасні підходи та методи розвитку дослідницьких умінь учнів, формування критичного мислення, навичок аналізу, постановки запитань, висування гіпотез і проведення експериментів. Наведено приклади інтегрованих завдань, STEM-проектів і міні-досліджень, використання цифрових інструментів та міжпредметної співпраці. Матеріал сприяє підготовці педагогів до впровадження дослідницького підходу й формування ключових компетентностей учнів.

3.10. Застосування штучного інтелекту в професійній діяльності учителя природничих предметів.

Ознайомлення педагогів із можливостями використання штучного інтелекту (ШІ) у професійній діяльності. Подано приклади інструментів ШІ для планування уроків, створення матеріалів, перевірки робіт, проведення досліджень та візуалізації природничих процесів. Розглянуто популярні сервіси, питання академічної доброчесності, безпеки даних та етики. Надано практичні поради щодо інтеграції ШІ в освітній процес і підвищення якості навчання.

3.11. Використання цифрових інструментів для організації дослідницької діяльності учнів на заняттях предметів природничої освітньої галузі

Розглядається використання цифрових інструментів для підвищення ефективності навчання з природничих предметів. Подано приклади онлайн-платформ для створення інтерактивних матеріалів, проведення віртуальних експериментів, опитувань і тестування. Окреслено способи інтеграції цифрових ресурсів, підвищення мотивації учнів, а також питання безпеки та академічної доброчесності. Педагоги отримають практичні поради щодо впровадження технологій і формування ключових компетентностей школярів.

3.12. STEM-освіта: реалізація в освітньому процесі

Виклики XXI століття системі освіти. STEM-світовий тренд: актуальність, завдання, напрями, етапи реалізації. STEM-підходи до навчання. Вчитель STEM. Основні організаційні

форми STEM-навчання. Кроки до упровадження STEM-освіти в освітній процес старшої профільної школи. Реалізація міжгалузевого інтегрованого підходу в STEM-освіті

3.13. Дизайн-мислення – технологія розвитку дослідницьких компетентностей у здобувачів освіти.

Поняття "дизайн-мислення". Етапи дизайн-мислення. Побудова проєктів за технологією дизайн-мислення. Практична частина. Моделювання прототипів.

3.14. Моделювання уроку з елементами STEM

Поняття "моделювання", "STEM". Практикум. Робота в групах. STEAM STREAM проєктна діяльність. Моделювання уроку з елементами STEM, як ефективний інструмент для підготовки учнів до викликів сучасного світу та розвитку їхнього потенціалу в галузях науки, технологій, інженерії та математики.

3.15. Реалізація наскрізних змістових ліній «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Здоров'я і безпека»

Інтеграція ресурсів змісту предметів природничої освітньої галузі – важлива умова реалізації компетентнісного підходу в освіті. Наскрізні змістові лінії (НЗЛ) як засіб інтеграції ключових компетентностей. Наскрізні змістові лінії «Екологічна безпека та сталий розвиток» та «Здоров'я і безпека», їх реалізація в процесі навчання предметів природничої галузі. Природа і людина – системний підхід. Прийоми та методики реалізації НЗЛ. Розроблення дидактичних матеріалів для реалізації НЗЛ.

3.16. Формування ціннісних екологічних орієнтацій учнів за технологією STEM.

STEM-освіта має на меті посилити формування компетентностей, природничо-наукової картини світу, світоглядних позицій і життєвих цінностей. Екологічна компетентність має ключове значення з точки зору збереження і відтворення життя, сталого соціо-еколого-економічного розвитку та біосферної функції людства. На занятті слухачі моделюють роботу учнів над екологічним STEM проєктом

3.17. Супервізія: інструмент професійної підтримки та розвитку вчителя

Сутність понять “супервізія”, “супервізор”. Нормативно-правові документи, що регулює супервізію в освіті. Переваги та виклики впровадження супервізії у загальній середній освіті в Україні в умовах сьогодення

Питання для самостійного опрацювання

1. Вчитель як фасилітатор, коуч, модератор: нові ролі та функції в освітньому процесі нової української школи.
2. Врахування вікових особливостей учнів при організації дослідницької діяльності.
3. Забезпечення учням високого ступеня пізнавальної самостійності в освітньому процесі нової української школи.
4. Інтеграція в освітньому процесі природничої освітньої галузі.
5. Інтегративний підхід під час організації дослідницької та проєктної діяльності учнів.
6. Організація навчання як дослідження.
7. Модель 5Е – інструмент планування для дослідницького навчання.
8. Створення мотивувального освітнього середовища.
9. Новий освітній простір: безпечність та безперешкодність.
10. Педагогіка партнерства: навчання у співпраці.
11. Сутність особистісно-орієнтованого підходу.
12. Діджиталізація освітнього процесу.
13. Створення середовища, у якому учні вчать вчитися.
14. STEM- підходи до навчання.
15. Моделювання навчальних занять, що передбачають організацію дослідницької діяльності учнів.
16. Ризики при плануванні експериментальних досліджень на уроці.
17. Оцінювання дослідницької діяльності учнів.

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Андреас Шлейхер. Найкращий клас у світі: як створити освітню систему 21 століття / пер. з англ. Г. Лелів. Львів: Літопис, 2018. 296 с.
2. Берендєєв С., Косенчук Ю., Лисогор Л. Сучасні підходи і технології Нової Української школи: компетентнісно орієнтовані завдання як засіб формування ключових компетентностей: навчально-методичний посібник. Випуск 2. Київ, 2023. 145 с.
3. В. Кремінь Про «Дитиноцентризм» або Чому освіта України потребує структурних змін. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/pro-ditinocentrizm>
4. Державний стандарт базової середньої освіти URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
5. Драйден Г., Вос Д. Революція в навчанні. Львів: Літопис, 2005. 542 с. URL: <http://www.bookland.com/download/9/97/97392/sample.pdf>
6. Засєкіна Т.М. Інтеграція в шкільній природничій освіті: теорія і практика : монографія. Київ: Педагогічна думка, 2020. 400 с.
7. Збірник завдань для розвитку природничо-наукової компетентності учнів у вимогах PISA. Частина 1. Київ : Педагогічна думка, 2023. 114 с.
8. Інтеграція навчання – основний складник STEM-освіти. URL: <https://naurok.com.ua/integraciya-navchannya---osnovniy-skladnik-stem-osviti-81687.html>
9. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>. Дата перегляду: 30.11.2022.
10. Концепція розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/960-2020-%D1%80#Text>
11. Концептуальні засади природничої освітньої галузі URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-kontseptualnykh-zasad-osvitnikh-haluzei-ta-dorozhnoi-karty-realizatsii-kontseptualnykh-zasad-osvitnikh-haluzei-na-2025-2030-roky>
12. Коханова О. Психологія партнерської взаємодії в освіті: навч.-метод. посіб. К.: Вид-во ПП Щербатих О.В., 2011. 104 с.
13. Моргун В. Ф. Емоційний інтелект у багатовимірній структурі особистості. *Постметодика*, 2010. № (6)97.С. 2-15.
14. Нова Українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи URL: <http://mon.gov.ua/Новини%202016/12/05/konczepczyia.pdf>
15. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н.М. Бібік. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
16. Новолокова Н.П. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій. Харків : Основа, 2012. 176 с.
17. Пометун О.І. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посібник. Київ, 2020. 104 с.
18. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти) до 2027 року URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/80935/
19. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 вересня (№178-179). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
20. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти». URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>